

τοῦ κεράμου, ἅτινα ὑπὸ τοῦ τεχνουργοῦ ἐπλάσθησαν ἐν εἵδει μικροῦ λοφίσκου ἢ ῥάχους, διατρητὰ ὄντα, πιθανῶς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς εὐχερестέρας κατὰ τὴν χρῆσιν χειρήσεως, ἢ καὶ τῆς τυχόν ἀναρτήσεως τοῦ ὅλου μετὰ ταύτην. Τοῦ λοφίσκου, εἴτε τῆς χειρολαβίδος ταύτης, διατηρεῖται τὴν σήμερον τὸ ἥμισυ, φέρον τὸ μνησιδὲς ὑπολειπόμενον τῆς διατρήτου ὅπης, ἀφ' οὗ ἀπεκόπη ποτὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ.

Ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἐξέλαβον τὸν κέραμον τοῦτον ὡς ἔκτακτον, ἢ καὶ σπάνιον ἀρχαιολογικὸν μεσαιωνικῆς ἐποχῆς, εἰ μὴ τοῦ πρωτογενοῦς χριστιανισμοῦ, δὲν ἔτυχον ὁμῶς νὰ ἔχω πρόχειρον ἐπιστημονικόν τινα μίτον, ὅπως ἀποφανθῶ περὶ τῆς χρονολογίας, καθ' ἣν πράγματι ὁ κέραμος ἐπλάσθη. Ὑπολογιζόμενος τὸν τόπον, ὅπου ὁ κέραμος ἀνευρέθη, τὸ Αἴγιον, τμημα τῆς Ἀχαΐας, ὅθεν τὸ φῶς τοῦ νέου θρησκευματος ἀνέλαμψεν ἀπ' αὐτῶν τῶν πρώτων ἡμερῶν τῶν Ἀποστόλων, ἐξέλαβον τὸ προφανῶς θρησκευτικὸν κειμήλιον ὡς ἔργον τεχνίτου μοναχοῦ, ὅστις παρὰ τῷ γειτνιάζοντι μοναστικῷ καθιδρύματι κατειργάζετο τοῦτο ἐν ἰδιορρυθμῷ καὶ βαναύσῳ τῆς γραφῆς μεθόδῳ, πιθανῶς πρὸς χρῆσιν σφραγίδος ἢ τύπου ἐπιβαλλομένου ἐπὶ τοῦ ἄρτου τοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προσφερομένου.

Ἡ σαφεστέρα ἐρμηνεία τῆς τε γραφῆς καὶ τῆς χρονολογίας τοῦ κεράμου ἐναπόκειται εἰς χεῖρας ἀνδρῶν ἐμπειροτέρων ἐμαυτοῦ περὶ τὴν ἐπιγραμματολογίαν, δυνάμενων νὰ προσλάβωσι βοήθημα ἐκ τῆς παραβολῆς ὁμοίων τεχνουργημάτων σωζομένων ἐν τοῖς ἀρχαιολογικοῖς μουσείοις ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀνὰ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, ἰδίως ἐν Ἰταλίᾳ. Φρονῶ πρὸς τούτοις, ὅτι εἰς διάγνωσιν τῶν καθ' ἕκαστα θέλει συμβάλλει μεγάλως ἡ παράθεσις διαφόρων βυζαντινῶν χειρογραφημάτων, ἐκκλησιαστικῶν καὶ μὴ. Ἐμοὶ δὲ ἐπιτραπήτω νὰ ἀναφέρω, ὅτι ἐκ φιλοπεριεργίας ἰχνηλατῶν ἐν τοῖς προχείροις ἐμαυτῷ βιβλίοις, παρετήρουν πρῶτον τὴν τυποπλαστικὴν λίαν ἀρχαίαν ἐκδόσεως τοῦ Ἀριστοτέλους (*Aristoteles* *Απαρτία excusa per Des. Erasmus Rotterdamum. Basilae 1531*). ἀλλ' ἐν αὐτῇ οὐδὲν τι ἀνεῦρον παρομοιάζον ἢ παρεμφερὲς τῇ γραφῇ ἐν τῷ κεράμῳ. Ὅμως ἐκ τύχης εἶδον ἑλληνιστὶ γεγραμμένας ἐν τοῖς περιθωρίοις τῆς ἐκδόσεως τοῦ Σταγειρίτου διαφόρους ἐπισημειώσεις, καὶ παρετήρουν ἐν πλείσταις λέξεσι τὸν τύπον τῆς γραφῆς παρεμφερῆ τῇ ἐν τῷ κεράμῳ. Τοῦ γεγονότος τούτου περιεργίας χάριν ἤδη μινεῖς ποιοῦμενος ἀναμένω νεότερας καὶ βασιμωτέρας κρίσεις ἐτέρων φιλομύσων περὶ τοῦ ἀνὰ χεῖράς μου χριστιανικοῦ ἀρχαιολογήματος.

Ἐν Μεσολογίῳ, τῇ 28 Φεβρουαρίου 1883.

Δ^ο Ε. ΝΙΔΕΡ.

ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΧΗΡΕΥΣΑΣΗΣ

[Κατὰ τὸν Alphonse Karr].

Τῆς χήρας γυναικὸς τὸ πένθος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀνδρὸς διαιρεῖται εἰς διαφόρους περιόδους.

1η ΠΕΡΙΟΔΟΣ.— Πλήρης ἀπελπισία· διαρκεῖ ἐξ ἐβδομάδας. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἐνδυμασία εἶνε ἀπλοῦν μαῦρον φόρεμα μάλλινον, ἐπικάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἐκ μαύρης σκέπης καὶ περιώμιον τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Ἡ ἀπελπισία δὲν ἀρμόζει εἰς ὅλας.

2α ΠΕΡΙΟΔΟΣ.— Θλίψις βαθεῖα, ἐντελής κατὰπτωσις τῶν δυνάμεων· ἐπὶ ἐξ πάλιν ἐβδομάδας. Ἡ βαθεῖα θλίψις καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐνδυμασίας, ἥτις ἐξακολουθεῖ οὖσα ἐκ μαύρου μαλλίνου ὑφάσματος, ἡ δὲ κατὰπτωσις ἐκ τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς ὄντος τῶρα λευκοῦ χρώματος.

3η ΠΕΡΙΟΔΟΣ.— Μετριασμός τῆς λύπης διὰ τῶν παρηγορητικῶν λόγων τῶν φίλων· ἡ θρηνοῦσα ἐλπίζει νὰ ἐπανεύρῃ τὸ προσφιλὲς ἀντικείμενον τῶν δακρύων τῆς εἰς ἄλλον κόσμον, καλλίτερον. — Τὰ μελαγχολικὰ αὐτὰ αἰσθήματα διαρκοῦσιν ἀκριβῶς ἐξ μῆνας καὶ ἐκδηλοῦνται διὰ φορέματος μαύρου μεταξωτοῦ ἀντικαταστήσαντος τὸ μάλλινον· τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς εἶνε ἀκόμη ἀπὸ λευκὴν σκέπην.

4η ΠΕΡΙΟΔΟΣ.— Ἡ Πρόνοια ἐπουλόνει τὰ τραύματα τῆς καρδίας. Ἡ θλίψις δὲν ἔχει νῦν τὴν πρῶν ζωηρότητα ἢ ἐκ διαλειμμάτων. Ἐνίστε μάλιστα ἡ πενθοῦσα φαίνεται λησμονοῦσα τὴν ἀτυχίαν τῆς, ἀλλ' αἰφνὴς μία τις περὶστασις, ἄσχετος κατὰ τὸ φαινόμενον, τὴν ὑπενθυμίζει ἀποτόμως καὶ τὴν βυθίζει ἐκ νέου εἰς τὴν θλίψιν. Ἐν τούτοις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀναμνησθεῖται τὰ ἐλαττώματα τοῦ περιποθήτου συζύγου, εἰς ᾧ ὁμῶς ἀντιτάσσει ἀμέσως τὰ πολύτιμα προτερήματά του. Ἡ μονοτονία τοῦ πένθους καθίσταται ὀχληρὰ διὰ τὸν κόσμον· ὅθεν πρέπον νομίζεται νὰ ἐκδηλοῦται τοῦ λοιποῦ ἀπλῶς δι' ἀναμίξεως καὶ ἄλλου χρώματος εἰς τὸ μαῦρον· τὸ πρᾶγμα εἶνε ἐντελὲς τὸ ἴδιον καὶ οὕτω πρέπει νὰ ἐννοῇται.

5η ΠΕΡΙΟΔΟΣ.— Ἡ λύπη μετεβλήθη νῦν εἰς πρᾶξαν μελαγχολίαν, ἥτις θὰ διαρκέσῃ καθ' ὅλον τὸν ἐπίλοιπον βίον. . . ἐξ ἐβδομάδας. Τὸ τρυφερόν αὐτὸ καὶ συγκινητικὸν αἶσθημα ἐκδηλοῦται δι' ἐνδυμάτων ἀνοιχτοῦ χρώματος, ἀλλ' ὁμοχρόων. Ὀλιγωτέρα εἶνε ἡ θλίψις διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ μακαρίτου ἢ διὰ τὴν στέρησιν ἀναπληρωτοῦ.

N...

Ὁ λαβὼν εὐεργεσίαν τινὰ πρέπει νὰ τὴν ἐνθυμῇται — ὅχι νὰ τὴν ἐνθυμίζῃ ὁ παρασχὼν αὐτήν.